

**Kultuuriministri määruse „Kultuuriministri 26. novembri 2014. a määruse nr 9
„Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded
spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale
ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord“
muutmine“ eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

Kultuuriministri 26. novembri 2014. a määruses nr 9 „Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord“ (edaspidi *määrus*) tehakse hulk muudatusi, lähtudes meetme kohta koostatud analüüsist ja spordivaldkonna ettepanekutest.

Treenerite tööjõukulu toetusmeetmest on selle kümne toimimisaasta jooksul kujunenud Eesti spordi üks tugisambaid, mis tagab täiskohaga töötavatele treeneritele sotsiaalgarantiid ning nende tööandjale lississetuleku noorte ja laste sportimis- ja liikumistegevuste pakkumisel, aidates hoida teenusehinnad madalad ning andes treenitavatele ja nende lähedastele kindlustunde, et treeneril on oma tööks sobivad oskused, teadmised ja hoiakud. Spordivaldkonnas 2024. aastal tehtud küsitlusest nähtub, et spordiorganisatsioonid on selle meetmega rahul.

Spordivaldkonna esindajate ettepanekuid meetme muutmise kohta on varemgi kogutud ja sellest lähtuvalt on määrust ka muudetud. 2024. aastal tehtud küsitlus on senisest laiapõhjalisem ja valim mahukam: et saada tagasisidet ning tuvastada võimalikud kitsaskohad, kaasati pea kõik spordiorganisatsioonid ja -koolid ja/või nende katusorganisatsioonid, kes saavad treeneri tööjõukulu toetust. Muu hulgas võeti eelnõu koostamisel arvesse Eesti Paralümpiakomitee 2024. aasta kevadel tehtud ettepanekuid.

Valdkonna ettepanekute alusel lisatakse eelnõuga määrusesse võimalus kasutada treeneri tööjõukulu toetust treeneri asendamiseks, kui treener viibib töölt eemal või on surnud toetusperioodi jooksul. Toetust võib kasutada asendustreeneri tööjõukulu katmiseks ühest kuust kuni ühe aastani. Asendustreeneril peab toetuse saamiseks omama vähemalt treeneri kutse 4. taset. Eelnõuga lisandub määrusesse erand ka treeneri kutse ja juhendatava spordiala kattuvuse suhtes: kui treeneri antud treeningtundide arv ühele treeningrühmale moodustab alla 34% kogu treeningrühma nädalakoormusest, ei pea treeneri kutse ja juhendatav spordiala kattuma. Samuti kehtestatakse eelnõuga erand kehtiva puudetunnistusega laste või noorte treeningrühma arvamise suhtes: kui treeningrühmas trennib puudetunnistusega laps või noor, siis võetakse ta treeningrühma suuruse arvestamisel arvesse kahekordse koefitsiendiga. See muudatus hakkab kehtima alates 2026. aastast väljamakstavate toetuste kohta. Samuti muudetakse määruse teist ja kolmandat lisa.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kultuuriministeeriumi spordiosakonna nõunik Kaarel Nestor (kaarel.nestor@kul.ee, 628 2260) ning õigus- ja haldusosakonna jurist Mari Kõrtsini (mari.kortsini@kul.ee, 628 2254). Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Luisa Tõlkebüroo eesti keele toimetaja Tiina Alekõrs (tiina@luisa.ee).

Eelnõu §-ga 1 muudetakse määruse redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 04.10.2023, 3.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

§ 1. Kultuuriministri 26. novembri 2014. a määruse nr 9 „Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord“ muutmise

Eelnõu § 1 punktiga 1 lisatakse määruse § 3 lõiked 2¹ ja 2², millega kehtestatakse regulatsioon ja tingimused asendustreeneri tööjõukulu katmiseks. Lõike 2¹ järgi võib toetust kasutada algset treenerit asendava treeneri tööjõukulu katmiseks järgmistel juhtudel:

- 1) kui treener viibib ema-, isa-, lapsendaja- või vanemapuhkusel;
- 2) treeneri töövõimetuse perioodil või
- 3) treeneri surma korral.

Lõike 2² kohaselt peab asendav treener vastama määruse §-s 5 sätestatud treenerile esitatud nõuetele ning asendamine tuleb eelnevalt märkida toetuse taotlemise elektroonilisse keskkonda. Asendava treeneri tööjõukulu katmise miinimumperiood on üks kuu ja maksimumperiood üks aasta.

Lühemate asendusperioodide lubamine võib suurendada meetme menetlemisega seotud kulusid, kuna igat muudatust tuleb eraldi menetleda ja vormistada.

Eelnõu § 1 punktiga 2 lisatakse määruse § 5 lõige 1¹, mille kohaselt peab eelnõuga lisandunud määruse § 3 lõikes 2¹ nimetatud asendustreener omama vähemalt treeneri kutse 4. taset. Spordiorganisatsioonidel ja -koolidel on praktikas keeruline leida pikemalt ära oleva treeneri asendamiseks vähemalt 5. kutsetasemega treenerit, kes ei oleks juba teiste treeningrühmade treenimisega hõivatud. Seetõttu luuakse eelnõuga võimalus kasutada toetust ka 4. taset omava asendustreeneri tööjõukulu katmiseks.

Eelnõu § 1 punktiga 3 lisandub määruse § 5 lõige 1², mille kohaselt peab treener olema läbinud kutseandja kinnitatud erivajadustega isikute juhendamise õppekava alusel spordiala täiendõppe koolituse, kui tema treeningrühma suuruse arvutamisel kasutatakse eelnõuga lisandunud § 6 lõikes 1² toodud koefitsienti. See muudatus aitab tagada, et treeneril, kes treenib keskmise, raske või sügava puudega lapsi või noori, on selleks vajalikud teadmised, oskused ja hoiakud.

Eelnõu § 1 punktiga 4 täiendatakse § 5 lõike 4 sõnastust. Eelnõuga lisatakse viide eelnõuga loodavale lõikele 4¹, milles sätestatakse lisaerand, millal ei pea treeneri kutse ja juhendatav spordiala kattuma.

Eelnõu § 1 punktiga 5 lisatakse määruse § 5 lõige 4¹, millega sätestatakse, et treeneri kutse ja juhendatav spordiala ei pea kattuma, kui treeneri antud treeningtundide arv ühele treeningrühmale moodustab alla 34% kogu treeningrühma nädala koormusest.

Valdkonnas tehtud küsitluse raames ilmnes, et praktikas võib ühte treeningrühma treenida mitu treenerit. See tähendab, et treeningrühma koormus vastab lisas 2 toodud tingimustele, kuid treeningrühma treenib mitu erineva koormusega treenerit. Seejuures on laste ja noorte kehalise arengu eesmärgil vaja treeningutesse kaasata ka teiste spordialade eksperte, näiteks kasutada mõne pallimängude treeningrühma üldettevalmistuseks kergejõustikutreenereid,

mõttmängude treeningrühmas üldfüüsilise ettevalmistusega tegelevaid treenereid jne. Seetõttu lisatakse eelnõuga määrusesse säte, mille alusel võib ühte treeningrühma treenida mitu treenerit ning seejuures saab toetust kasutada ka selliste treenerite tööjõukulu katmiseks, kelle kutse ei ühti treeningrühma spordialaga. See erand kehtib samas vaid juhul, kui selliste treeningtundide osakaal on kõige rohkem üks kolmandik kõikidest treeningrühma tundidest nädalas. Viimane tingimus sätestatakse selleks, et säiliks siiski treeningrühmade spordialapõhine spetsialiseerumine.

Eelnõu § 1 punktiga 6 lisandub määruse § 6 lõige 1², mille kohaselt arvestatakse laps või noor, kellel on tuvastatud keskmine, raske või sügav puue, treeningrühma kahekordse koefitsiendiga. Treeningrühma kuuluv puudega noor või laps võib olenevalt puude astmest ja spordialast vajada suuremat treeneri tähelepanu, mistõttu peaks tema puhul rakendama ka vastavat koefitsienti. Koefitsiendi rakendamine tähendab seda, et kui treeningrühmas treenib kehtiva puudetunnistusega laps või noor, peab treeningrühma suurus olema toetuse saamiseks tema võrra väiksem. Kuigi iga puudetunnistusega laps ei vaja olenevalt spordialast ja puude astmest treeneri suuremat tähelepanu, tuleb võtta arvesse nii määruse rakendaja kui ka taotleja halduskoormust ning seega ei ole eelnõu kehtestamise ajal otstarbekas luua keerulisemat süsteemi puudega lapse või noore treeningrühma arvestamiseks.

Koefitsiendi kasutamiseks peab treener vastama määruse § 5 lõikes 1² toodud tingimustele, mille kohaselt peab treener olema läbinud kutseandja kinnitatud erivajadustega isikute juhendamise õppekava alusel spordiala täiendõppe koolituse.

Eelnõu § 1 punktiga 7 kehtestatakse määruse lisade 2 ja 3 uus tekst.

Lisasse 2 lisatakse täpsustav lause, mille kohaselt arvestatakse paraspordialade treeningrühmad neile vastava mitteparaspordiala treeningrühma alla (nt käsitletakse pimelauatennise treeningrühma käesoleva määruse kontekstis lauatennise treeningrühmana, istevõrkpalli võrkpallina jne), kui lisa toodud tabelis ei ole toodud teisiti. See tähendab, et kui paraspordiala ja mitteparaspordiala vahel ei ole nii selget või üheselt tuletatavat seost, täpsustatakse tabelis, millise mitteparaspordiala treeningrühma alla tuleb paraspordiala lugeda (nt tuleb pimedate värvapall lugeda määruse tähenduses käsipalli treeningrühmaks).

Lisasse 3 lisatakse punkt 6, mille järgi tuleb kehtiva puudetunnistusega noore või lapse treeningrühma kuulumise korral esitada toetuse taotlemisel lisaks järgnevad andmed:

1. Taotlemise hetkel alaealise või piiratud teovõimega õpilase vanema või eestkostja antud kirjalik nõusolek, et toetuse andja võib määruse § 6 lõike 1² kohaldamiseks töödelda õpilase isikuandmeid, et kontrollida puudetunnistuse olemasolu ja kehtivust.
2. Taotlemise hetkel täiskasvanud õpilase antud kirjalik nõusolek, et toetuse andja võib määruse § 6 lõike 1² kohaldamiseks töödelda õpilase isikuandmeid, et kontrollida puudetunnistuse olemasolu ja kehtivust.

Puudetunnistuse olemasolu ja kehtivuse kontrollimise puhul on tegu isiku terviseandmete töötlemisega. Terviseandmete töötlemine on aga eriliiki isikuandmete töötlemine isikuandmete

kaitse üldmääruse¹ artikli 9 punkti 1 kohaselt. Selliste andmete töötlemiseks on vaja andmesubjekti või tema esindaja nõusolekut. Nõusoleku kas isikult või tema esindajalt hangib taotleja ja esitab selle toetuse saajale spordiregistri kaudu. Nõusolek peab olema kirjalikus vormis, st kas paberil või digiallkirjastatud.

Eelnõu §-ga 2 kehtestatakse rakendussäte, mille kohaselt jõustuvad eelnõu § 1 punktid 3 ja 5 1. novembril 2025. See tähendab, et kehtiva puudetunnistusega isikute treeningrühma arvamise koefitsienti rakendatakse alates 2026. aasta toetusest, mille taotlemine algab 2025. aasta 1. novembril. Kehtiva puudetunnistusega lapse või noore arvamine treeningrühma kahekordse koefitsiendiga eeldab eelnõu § 1 punktide 3 ja 5 kohaselt seda, et treener on läbinud täiendkoolituse, kuid eelnõus toodud täiendkoolitust ei ole eelnõu vastuvõtmise ajaks veel loodud ega rakendatud. Seega jõustuvad vastavad sätted hiljem, et toetuse andjal, Spordikoolituse ja -Teabe SA-l ning Eesti Paralümpiakomiteel oleks piisavalt aega vajaliku koolituse loomiseks ja juurutamiseks.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Kehtiva puudetunnistusega laste ja noorte andmete töötlemine ning sellega seonduvad määruse muudatused on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega (isikuandmete kaitse üldmäärusega).

4. Määruse mõjud

Määrusega lisanduvad muudatused ei too endaga kaasa suuremat survet meetme eelarvele, vaid teevad toetuse eraldamise juba praegu toetust saavatele treeningrühmadele paindlikumaks. Treeneri 4. kutset omavate asendustreenerite tööjõukulu katmise võimalus tõhustab töökorraldust ja tagab, et treeningrühmad saavad ka asendusperioodil oma tegevust jätkata. Mitme treeneri toetamise võimaldamine ning treeneri kutse ja juhendatava spordiala lahtisidumine aitab samuti tagada paindlikumat töökorraldust ning paremat laste ja noorte kehalist ettevalmistust ning arengut.

Paraspordialade rühmade lisamine ning puudetunnistusega laste ja noorte osas koefitsiendi kehtestamine suurendab nende liikumisaktiivsust ning aitab neid paremini ühiskonda lõimida ja treeningrühmadesse arvata. Puudetunnistusega laste ja noorte treenimiseks koolituse välja töötamine on Eesti Paralümpiakomiteel plaanis juba varasemast ning vahendid selleks on samuti Spordikoolituse ja -Teabe SA-l olemas.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisategevusi, -kulusid ega -tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras ehk haldusmenetluse seaduse § 93 lõike 2 kohaselt kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

¹ EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus).

7. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse koostöölastamiseks ja arvamuse avaldamiseks Rahandusministeeriumile, Spordikoolituse ja -Teabe SA-le, Justiitsministeeriumile, Eesti Olümpiakomiteele ning Eesti Paralümpiakomiteele.